

ombudsman

veřejný ochránce práv

Sp. zn. 5684/2024/VOP/JST
Č. j. KVOP-47303/2024
Datum 27. listopadu 2024

Vážená paní
Olga Buzenkova
předsedkyně výboru
Asociace pro evropskou integraci, z. s.
Kozí 106
411 81 Brozany nad Ohří
frg.cz@seznam.cz

Vážená paní předsedkyně,

obdržel jsem odpověď ministra vnitra Mgr. Bc. Víta Rakušana na můj dopis k navrhovaným změnám v nabývání státního občanství České republiky občany Ruské federace.

Připomínám, že jsem ministra vnitra zahrnul otázkami v řadě oblastí, kde jsem měl pochybnosti o správnosti návrhu. Přijetí změn jsem nedoporučil.

Ministr vnitra ve svém dopisu poměrně podrobně reagoval na mé otázky. Například s odkazem na nálezy Ústavního soudu zdůraznil, že je výsostným právem státu určovat podmínky, za kterých se nabývá státní občanství.¹ Občanům Ruské federace zůstávají udělena pobytová oprávnění. Držitelé trvalého pobytu pak mají v mnoha ohledech srovnatelné postavení s občany České republiky. Ve smyslu Evropské úmluvy o státním občanství jsou navržené změny podle ministra nejen právně možné, ale s ohledem na bezpečnost České republiky také rozumné. Ministr nemá návrh za diskriminační.

Individuální bezpečnostní prověřování se zaměřuje na odlišné aspekty a směřuje vůči odlišným hrozbám než navržené opatření. Není tedy řešením posílit vůči Rusům individuální bezpečnostní prověrku.

Ministr jednoznačně obhajoval také to, že takto zásadní změna ve věci udělování státního občanství má být přijata na základě pozměňovacího návrhu k Lex Ukrajina. Podle ministra se jedná o dočasné opatření odvislé od toho, jak se budou vyvíjet vztahy České republiky s Ruskem.

Pozměňovací návrh jste označila za legislativní zmetek. Na znění navrhovaných ustanovení § 7x a 7y jsem se také dotazoval. Ministr vnitra k tomu uvedl, že ustanovení § 7x má obecnější charakter. Podle něj dojde k přerušení řízení po podání žádosti. Ustanovení bude platit, dokud nedojde k normalizaci vztahů s Ruskem. Účinnost tedy není navázána na trvání dočasné ochrany. Ustanovení § 7y se jako zvláštní ustanovení týká vybraných skupin. K přerušení řízení dojde až před samotným udělením státního občanství (po provedení všech úkonů v řízení). Účinnost § 7y je navázána na trvání dočasné ochrany.

K tomu dodávám, že zrušení § 9 odst. 2 Lex Ukrajina neznamena neomezenou platnost § 2 Lex Ukrajina. Ustanovení § 2 Lex Ukrajina je totiž odvislé od trvání dočasné ochrany,

1 Nález Ústavního soudu ze dne 13. září 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94. Dostupný na www.usoud.cz.

jak bude stanoveno na úrovni Evropské unie. Jinými slovy, účinnost § 2 Lex Ukrajina skončí, jakmile bude unijními představiteli rozhodnuto o skončení trvání dočasné ochrany.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ministr vnitra stojí za předloženým návrhem a je přesvědčen o jeho potřebnosti. Má případná pokračující snaha ministra ovlivnit na tom nemůže nic změnit; změnu jeho postoje, potažmo postoje členů Parlamentu nemohu vynutit. Dospěl jsem k závěru, že v dané věci není účelné, abych podnikal další kroky.

Vážená paní předsedkyně, přijměte prosím mé vyrozumění s pochopením.

S pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)